

د پلار او مور د معلوماتو لړۍ
په Maryland کې د ځانگړي زده کړې خدمتونه:

د ملگري لارښود د

د بدیل زده کړې
چوکاټ لپاره

پیژندنه

د والدینو د معلوماتو لړۍ د خپرونو یوه ټولګه ده چې د مریلینډ په ایالت کې د خدماتو ځانګړي تعلیمي سیستم کې د کورنیو سره د مرستې لپاره ډیزاین شوي. د دې کتابچې سره، مور غواړو تاسو ته د ژمنو مسلکيانو په ټولنه کې ښه راغلاست ووايو او تاسو ته د فدرالي او دولتي قانون لخوا رامينځته شوي پروسې ته لارښوونه وکړو ترڅو ستاسو د ماشوم برياليتوب او ستاسو کورنۍ سره مرسته وکړي.

د مطالبو لړلیک

پاڼه 4

د بدیل زده کړې چوکاټ څه شی دی؟

پاڼه 5

یو ماشوم څنگه پر شرایطو پوره ټاکل کيږي چې د بدیل زده کړې چوکاټ کې برخه واخلي؟

پاڼه 6

په پروسه کې د والدینو رضایت

پاڼه 7

انتخابونه او د رضایت له پرېکړو وروسته اغېزې

پاڼه 8

د زده کونکو لپاره پایلې چې د بدیل زده کړې چوکاټ کې برخه اخلي

پاڼه 9

د والدینو لپاره یو چک لیست

پاڼه 10

د اصطلاحاتو لغت نامه

د نورو معلوماتو لپاره موږ ته دلاندی لینک له لارې مراجعه وکړئ
www.marylandpublicschools.org

د بدیل زده کړې چوکاټ څه شی دی؟

دا زده کوونکي ممکن د تعدیل شوي معیارونو په کارولو سره لارښوونې او ارزونې ته اړتیا ولري. دا د ښوونځي کارمندانو ته اجازه ورکوي چې د ټولګي کچې اړین مهارتونو باندې تمرکز وکړي او د جدي، مستقیم لارښوونې او تکراري تمرین لپاره اجازه ورکوي. په داسې حال کې چې د بدیل چوکاټ په کارولو سره د لارښوونو اړین عناصر د Maryland College او مسلک چمتو معیارونو سره سمون لري، دوی تعدیل شوي ترڅو زده کوونکي د ټولګي کچې نصاب ته د تللو دمخه کلیدي مفکورې زده کړي. ایالتي ارزونه په دې کې هم توپیر لري چې دوی زده کوونکي د ټولګي کچې معیارونو باندې ارزوي کوم چې تعدیل شوي او لږ پیچلي دي د هغه څه په اړه چې نور زده کوونکي ارزول کیدی شي.

د ځانګړي زده کړې هدف دا دی چې ډاډ ترلاسه کړي چې ټول په شرایطو پوره معلولیت لرونکي ماشومان وړیا مناسب عامه زده کړې، یا FAPE ترلاسه کوي، چې د دوی ځانګړي اړتیاوې پوره کوي او دوی د نورو زده کړو، کارموندنې، او خپلواک ژوند لپاره چمتو کوي.

له ټولو زده کوونکو څخه تمه کېږي چې د ټولګي د کچې یو شان معیارونه ولري او لوړې هیلې پوره کړي، په هرصورت، قانون دا مني چې د زده کوونکو یوه کوچنۍ ډله چې خورا د پام وړ ادراکي معلولیت لري، ممکن هغه معیارونه ترلاسه نکړي چې په ټولو زده کوونکو باندې پلي کېږي، حتی د جدي ځانګړي تعلیمي خدمتونه سره.

”

د [یو ماشوم] ښوونیز پروګرام باید د هغه د وضعیت په رڼا کې په مناسبه توګه حریص وي ... موخې ممکن توپیر ولري، مګر هر ماشوم باید د ننګوونکو موخو ته د رسیدو فرصت ولري.“

— Andrew F. v. Douglas County School Dist. _ U.S. _ (2017)

يو ماشوم څنگه ټاکل کيږي چې د دې لپاره په شرايطو پوره وي چې د بدیل زده کړې چوکاټ کې برخه واخلي؟

د دې لپاره چې د زده کړې په بدیل چوکاټ کې د ګډون لپاره په شرايطو پوره شي ستاسو د ماشوم د انفرادي زده کړې پروګرام (Individualized Education Program (IEP)) ټیم چې تاسو پکې شامل یاست، هر کال دا پریکړه کوي. که چېرې د IEP ټیم شک ولري چې ستاسو ماشوم ممکن په بدیل چوکاټ کې د ګډون کولو لپاره په شرايطو پوره وي ځکه چې دوی د پام وړ ادراکي معلولیت لري، ټیم به د IEP د یوې برخې په توګه د "ضمیمه A" په نوم یو سند بشپړ کړي. دا سند لاندې مواردو ته پام کوي:

1 ایا زده کوونکی یو IEP لري چې په ځانګړي ډول ډیزاین شوي لارښوونې او د فعالیت ډیټا پکې شامل دي چې دا نښې چې حتی د دې ملاتړ سره زده کوونکی نشي کولی عمومي معیارونه زده کړي؟ او

2 ایا زده کوونکی د پام وړ ادراکي معلولیت لري؟ او

3 ایا د زده کوونکي د زده کړې منځپانګه د Maryland کالج څخه اخیستل شوي او د کریر ریډي سټینډرډز (Maryland College and Career Ready Standards) په انګلیسي ژبه/د ژبې هنرونو، ریاضیاتو او راتلونکي نسل د ساینس معیارونه د ټولګي د کچې نصاب سره برابر شوي او د پام وړ بدلون یې موندلی ترڅو زده کوونکي پرمختګ وکړي؟ او

4 ایا زده کوونکی پراخ، مستقیم، انفرادي، او تکراري لارښوونې او د پام وړ ملاتړ ته اړتیا لري ترڅو په تطبیق شوي او تعدیل شوي نصاب کې د اندازه کولو وړ لاسته راوړنې ترلاسه کړي؟

په پروسه کې د والدينو رضایت

په مریلینډ کې، د تعدیل شوي نصاب او بدیل دولتي ارزونو کې د ګډون لپاره جلا رضایت ته اړتیا ده، نو له والدينو څخه به وغوښتل شي چې دوه ځله لاسلیک وکړي. دواړه پریکړې - په نصاب او ارزونه کې ګډون - هر کال په عمومي توګه ستاسو د ماشوم په کلنی-بیاکننه کې ترسره کېږي.

والدين باید پوه شي چې دا دوه خپلواکې پریکړې دي. لومړۍ پریکړه، آیا ستاسو ماشوم په تعدیل شوي معیارونو کې برخه اخلي، دا په ګوته کوي چې ستاسو ماشوم به هره ورځ څه زده کړي. ستاسو په رضایت سره، ستاسو ماشوم به بیا هم اړ وي چې د ټولګي کچې معیارونو "لازمي عناصر" زده کړي، مګر دا به تعدیل شي. (لاندې مثال وګورئ).

دویمه پریکړه، چې آیا ستاسو ماشوم ته د دولت په بدیل ارزونو کې د ګډون لپاره رضایت ورکول هم هر کال کېږي.

والدين حق لري په هر وخت کې د دې یا دواړو پریکړو لپاره رضایت لغوه کړي. که مور او پلار پریکړه ونکړي ځکه چې دوی ډاډه ندي، یا د کوم بل دلیل لپاره، د IEP ټیم به د 15 میلادي ورځو وروسته خپله پریکړه پلي کړي.

د 5م ټولګي معیار څخه اړین عنصر

د 5م ټولګي معیار

په متن کې دوه اشخاص، پېښې یا نظرونه پرتله کړي

په متن کې د ځانګړو معلوماتو پر بنسټ په تاریخي، ساینسي یا تخنیکي متن کې د دوه یا ډیرو اشخاصو، پېښو، نظریاتو یا مفکورو تر منځ اړیکې یا تعامل تشریح کړي.

اړینه پوښتنه: د حقوقو قانون (Bill of Rights) څنګه د متحده ایالاتو د اتباعو ساتنه کوي؟
زده کونکي به د متحده ایالاتو اساسي قانون کې لومړني لس تعدیلات ولولي او وڅیړي چې دوی په اوسني وخت کې په مریلینډ او ملت کې څنګه کارول کېږي.

اړینه پوښتنه: د حقوقو قانون (Bill of Rights) څنګه د متحده ایالاتو د اتباعو ساتنه کوي؟ زده کونکي به تحلیل کړي چې څنګه د مختلف ګټو لرونکي اشخاص د فدرالیستانو او د فدرالیستانو ضد لیدونو په رامینځته کیدو کې مرسته کوي؛

ارزونه وکړئ چې څنګه د Maryland د حقونو اعلامیه د ډینیل کارول، لوټر مارتین، او جان فرانسیس میرسر ترمنځ د تصویب په اړه بحث اغیزه کوي؛

د اساسي قانون د لومړیو لسو تعدیلاتو هدف او اهمیت په ګوته کول؛

وپلټئ چې څنګه په مریلینډ او ملت کې په اوسني وخت کې تعدیلات پلي کېږي.

انتخابونه او اغیزې د والدينو رضایت وروسته

مور یا پلار باید خپل ماشوم ته په بدیل اکاډمیک چوکاټ کې د گډون لپاره رضایت ورکړي. که دوی نه ووايي، د دوی ماشوم به اړ وي چې په عمومي نصاب کې ماسټري وکړي، د نه تعدیل شوي درجې کچې معیارونو سره د ځانگړي زده کړې ملاتړ او خدمتونه لکه څنگه چې د دوی IEP کې تشریح شوي. دوی به ستاسو د ښوونځي سیستم د پالیسيو سره سم د عمومي زده کړې زده کونکي په توگه ارزول کېږي او درجه بندي کېږي. دوی به د دولت د عمومي ارزونو په کارولو سره ارزول کېږي چې د منلو وړ استوگنځایونو او ملاتړونو څخه کار اخلي.

ستاسو د ماشوم لپاره جلا رضایت ته اړتیا ده چې د زده کړې په بدل شوي معیارونو او د دولت په بدیل ارزونو کې برخه واخلي. په داسې حال کې چې دا دوه پریکړې ممکن سره سمون ولري، والدين ممکن د یو لپاره رضایت چمتو کړي او نه د بل لپاره، د دواړو لپاره، یا د هیڅ یو لپاره هم نه. حتی که د IEP ټیم ضمیمه A بشپړه کړې وي او معلومه کړي چې یو ماشوم د بدیل زده کړې چوکاټ کې د گډون کولو وړ دی، یو مور او پلار بیا هم پریکړه کولی شي چې دوی ته د دې کار کولو رضایت نه ورکوي. ښوونځی خپل فرض ته ادامه ورکوي چې ماشوم ته وړیا مناسب عامه زده کړې (FAPE) چمتو کړي. که چیرې ښوونځی پریکړه وکړي چې ماشوم ته د FAPE چمتو کولو یوازینی لار د زده کونکي لپاره ده چې په بدیل چوکاټ کې برخه واخلي، دوی باید د منځگړیتوب او/یا د منازعې د حل کولو لپاره د مناسبې پروسې اوریدنې له لارې د شخړې د حل رسمي پروسې ته لاسرسی ومومي. دا د فدرالي او دولتي قانون لخوا اړین دی.

د رضایت ورکولو په اړه د دوی پریکړه کولو کې، والدين باید په پام کې ونیسي چې:

- د گډون پریکړه هر کال کېږي؛
- دوی کولی شي په هر وخت کې رضایت لغوه کړي؛
- د گډون پریکړه د ځای پرځای کولو، د زده کړې چاپیریال، ښوونځي، یا پروگرام ته امر نکوي؛
- څومره چې ماشوم په بدیل چوکاټ کې برخه اخلي، هغومره به یې د ډیپلوم ترلاسه کولو امکان کم وي؛ خو؛
- ستاسو ماشوم کولی شي د امکان په صورت کې د ډیپلوم ترلاسه کولو هڅه وکړي.

د زده کونکو لپاره پایلې چې د بدیل زده کړې چوکاټ کې برخه اخلي

له ټولو زده کونکو څخه تمه کېږي چې د دوی د ځانگړو اړتیاوو پوره کولو لپاره سختې لارښوونې ولري. د بدیلې زده کړې چوکاټ کې گډون ستاسو د ماشوم کوم ځانگړي ځای پرځای کولو ته امر نه کوي. دا په بشپړه توگه جلا پریکړې دي او د معلولیت لرونکو اشخاصو د زده کړې قانون (IDEA) دنده دا ده چې ټول زده کونکي باید د امکان تر حده د خپلو غیر معلولینو ملگرو سره زده کړې وکړي. دا حکم په مساوي ډول د پام وړ ادراکي معلولیت لرونکو زده کونکو لپاره پلي کېږي. دا حقیقت چې دوی د بدیل زده کړې چوکاټ کې برخه اخلي دې ته اړتیا نلري چې دوی په جلا پروگرام، ټولگي یا ښوونځي کې زده کړې وکړي، مگر دا چې ستاسو د ماشوم انفرادي اړتیاوي دې ته اړتیا لري چې دوی ته د عمومي زده کړې ټولگي څخه بهر لارښوونې چمتو شي.

والدین باید پوه شي چې د ابتدایي ښوونځي څخه مخکې، څومره چې د دوی ماشوم په بدیل چوکاټ کې، یا د ټولگي په لارښوونو او دولتي ارزونه کې برخه اخلي، د زده کونکي لپاره به ډیر ستونزمن وي چې زده کړه وکړي، او د دوی د عمومي زده کړې په اړه ارزونه کېږي. د کریډیټ ترلاسه کولو لپاره د ټولگي کچې نصاب معیارونو ته اړتیا ده او د دولتي ارزونو پاس کولو لپاره اړین دي چې د دوی ډیپلوم ترلاسه کولو لپاره اړین وي کله چې دوی لیسې ته ورسېږي. په هر صورت، هر هغه زده کونکی چې د بدیل زده کړې چوکاټ کې برخه اخلي باید د خپل ډیپلوم ترلاسه کولو هڅه کولو کې زړه ماتې نکړل شي.

هغه زده کونکي چې ممکن ونشي کولی خپل ډیپلوم ترلاسه کړي د مرپلینډ د برنامې بشپړولو سند به ترلاسه کړي. له لوړو هیلو او پلانونو سره، د دوی زده کړه به دوی د مسلک او ټولنې ته د لېږد لپاره چمتو کړي چې د خپلواکۍ او بریالیتوب سره ژوند وکړي.

د پلار او مور لپاره يو چک ليست

د بدیلې زده کړې چوکاټ

- ایا زه پوهیږم چې څنگه یو زده کونکی په مریلینډ کې د بدیل زده کړې چوکاټ کې د برخه اخیستلو لپاره په شرایطو پوره ټاکل کیږي؟
- ایا زه د خپل رضایت حق او د دې پریکړو پایلو په اړه پوهیږم؟
- ایا زه د پریکړې کولو په پروسه کې په خپل رول پوهیږم؟
- ایا زه پوهیږم چې زه کولی شم د خپل ماشوم د زده کړې په پلان کې د خپلې کورنۍ اندېښنې او لومړیتوبونه شریک کړم؟
- ایا زه پوهیږم چې زه باید هر کال د خپل ماشوم لپاره په بدیل چوکاټ کې د ګډون لپاره لیکل شوی رضایت چمتو کړم؟
- ایا زه پوهیږم چې د ښوونځي سیستم ممکن زما د پریکړو پر اساس ترسره کړي؟
- آیا زه په بدیل چوکاټ کې د خپل ماشوم د ګډون په اړه د خپلو پریکړو په احتمالي پایلو پوهیږم؟
- که زما ماشوم د بدیل زده کړې په چوکاټ کې د ګډون لپاره په شرایطو پوره وموندل شي، ایا زه پوهیږم ولې؟

ایا تاسو کولی شئ لاندي پوښتنو ته "هو" ځواب ورکړئ؟

که نه، د خپل ماشوم د قضیې مدیر، ستاسو د ماشوم مدیر، ستاسو د ښوونځي سیستم کې د کورنۍ ملاتړ همغږي کوونکي (Family Support Coordinator)، یا په MSDE کې د کورنۍ ملاتړ ټیم ته زنگ ووهئ.

د ثانوي انتقالی مودې اصطلاحات

په بدیل اکادمیک چوکاټ

کې دواړه لارښوونې او ارزونې شامل دي چې د خورا مهم ادراکي معلولیت لرونکي زده کونکو لپاره ټاکل شوي.

Maryland کالج او مسلک چمتو معیارونه (MCCRS)

د دولت په کچه د ټولګي د کچې معیارونه چې د ټولو زده کونکو لپاره روښانه، لوړ کیفیت، اکادمیک توقعات چمتو کوي.

د پام وړ ادراکي کمښت

د معلوماتو مجموعه چې د زده کونکي تطابق، فعالیت، ادراکي، زده کړې پروفایل منعکس کوي.

اړین عناصر

د درجې کچې لاسته راوړنې معیارونه چې له MCCRS څخه اخیستل شوي، او د MCCRS سره سمون لري، ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې ټول زده کونکي لوړې اکادمیک پایلې ترلاسه کوي.

ضمیمه A

د IEP فورمه چې ټیم به یې هر کال ډکوي تر څو معلومه کړي چې ایا زده کونکی په بدیل اکادمیک چوکاټ کې د ګډون لپاره معیارونه پوره کوي.

MCAP (د Maryland جامع ارزونې پروګرام)

د ایالتي ارزونې برنامه چې ښوونکو، والدینو او خلکو ته د Maryland کالج او مسلک چمتو معیارونو کې د مهارت په لور د زده کونکي پرمختګ په اړه معلومات چمتو کوي.

د MARYLAND ایالت د پوهنې ریاست

محمد چودري (Mohammed Choudhury)

د دولتي ښوونځیو سرپرست

Dr. Deann Collins

د ښوونې او روزنې د دفتر مرستیال

Clarence C. Crawford

President, Maryland State Board of Education

Wes Moore

والي

© 2023 د مریلنډ ایالت د پوهنې ریاست
دا خپرونه د Maryland ایالت د ښوونې او روزنې ریاست، د ابتدایي مداخلې څانګې او د ځانګړو زده کړو خدماتو (Division of Early Intervention and Special Education Services) لخوا د متحده ایالتو په تمویلاتو سره جوړه شوې. د ښوونې او روزنې ریاست، مرسته #H393A090124A، د ماشومانو او کورنیو لپاره ځانګړې مرستې - د PL 105-17/111-5 د معلولیت لرونکي زده کړې قانون/ د امریکا د بیاروغونې او بیا پانګونې قانون لاندې "د بیا روغونې تمویل" د Maryland ایالت د ښوونې او روزنې ریاست، د ابتدایي مداخلې څانګه او د ځانګړو زده کړو خدماتو څانګه د Maryland د ماشومانو او کوچنیانو پروګرام (Maryland Infants and Toddlers Program) لپاره مخکښ اداره ده، د خدماتو پروګرام په ټول هیواد کې او د ایالت او محلي ادارو او سازمانونو لخوا همغږي کېږي. هغه کارونکي چې په دې خپرونه کې موجود معلومات کاپي یا شریکوي باید د Maryland ایالت د پوهنې ریاست ته امتیاز ورکړي، د ابتدایي مداخلې او ځانګړې زده کړې خدماتو (Special Education Services) څانګه، ډاکټر دین کولینز (Deann Collins) د ښوونې او روزنې د دفتر مرستیال.

410-767-0100

www.marylandpublicschools.org

200 West Baltimore Street
Baltimore, MD 21201-2595

